

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელით

29.10.2019 წელი

ქ. ქუთაისი

შესავალი ნაწილი

ქუთაისის საქალაქო სასამართლო სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე - დარინა აბულაძე
სხდომის მდივანი - სოფიო ბრეგვაძე

მოსარჩელე - რ-----ე;

მოპასუხე - ბ-----ე;

დავის საგანი - ალიმენტის და დამატებითი ხარჯის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. ბ-----ეს არასრულწლოვანი შვილების - გ-----ის (დაბ. 2007 წლის 22 ნოემბერი) და ნ-----ის (დაბადებული: 2009 წლის 16 ივნისს) სასარგებლოდ დაეკისროს ალიმენტის გადახდა ყოველთვიურად 150-150 ლარის ოდენობით;

1.2. ბ-----ეს არასრულწლოვანი შვილის ნ-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს დამატებით ხარჯებში მონაწილეობა ყოველწლიურად 3000 ლარის ოდენობით.

სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: მხარეები 2007 წლის 07 ნოემბრიდან იმყოფებოდნენ რეგისტრირებულ ქორწინებაში. თანაცხოვრების პერიოდში შეეძინათ ორი შვილი, 2007 წლის 22 ნოემბერს დაბადებული გ-----ე და 2009 წლის 16 ივნისს დაბადებული ნ-----ე. რამდენიმეწლიანი თანაცხოვრების შემდეგ მათ შორის დაიძაბა ურთიერთობა და გახშირდა ოჯახური კონფლიქტები, რის გამოც 2015 წლის 01 დეკემბერს მათ შორის ქორწინება შეწყდა. მოსარჩელე ცხოვრობს არასრულწლოვან შვილებთან ერთად, მათ რჩენა-აღზრდაში არანაირ მონაწილეობას არ იღებს მოპასუხე მხარე. ბ-----ე ამჟამად იმყოფება სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში, მაგრამ ეს დროებითია, ის არის შრომისუნარიანი და ქმედუნარიანი პიროვნება, რომელსაც აქვს შესაძლებლობა შეასრულოს შვილების მიმართ კანონით დადგენილი შვილების რჩენა-აღზრდის მოვალეობა და გადაიხადოს ალიმენტი.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ შვილს ნ-----ეს აქვს K90.0 გლუტენის

ავადმყოფობა (ცელიაკია). ცელიაკია არის სისტემური აუტოიმუნური დაავადება, რომელიც პროვოცირდება გლუტენის პეპტიდებით. გლუტენი შედის ხორბალში, ჭვავსა და ქერში, ის საჭმლის მნიშვნელოვანი სისტემის დაავადებაა, რომელიც აღმოცენდება მცენარეულ პროდუქტებში არსებული ცილა გლუტენის მიღებისას. ამ ცილას შეიცავს პური, მაკარონი, ნამცხვარი, პიცის ქერქი და მრავალი სხვა პროდუქტი, რომელთა მოსამზადებლად გამოიყენება ხორბალი, ჭვავი ან ქერი. ცილა გლუტენის შემცველი საკვების მიღებისას წვრილ ნაწლავში ვითარდება იმუნური რეაქცია, რომელიც იწვევს წვრილი ნაწლავის შიგნითა ზედაპირის დაზიანებას და განსაზღვრული საკვები ნივთიერებების შეწოვას არღვევს. დაავადების სინონიმია ცელიაკია სპრუ, არაპროპიკული სპრუ და გლუტენმგრძნობიარე ენტეროპათია.

ცელიაკია შეიძლება მუცლის ტკივილისა და ფაღარათის მიზეზად იქცეს. საკვები ნივთიერებების დაქვეითებული შეწოვა ანუ მალაბსორცია იწვევს ვიტამინების დეფიციტს,- 0:07 რაც აისახევა თავის ტვინის, პერიფერიული ნერვული სისტემის, ძვლების, ღვიძლისა და სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი სხვა ორგანოების ფუნქციონირებაზე. სამწუხაროდ არ არსებობს დაავადების სამკურნალო პრეპარატი, თუმცა დიეტის მეშვეობით შესაძლებელია დაავადების ეფექტური მართვა. იმ შემთხვევაში, როცა პაციენტს არ უტარდება მკურნალობა, ცელიაკია შეიძლება მოჰყვეს სერიოზული გართულებები: მალნუტრიცია-კვების დარღვევა, კალციუმის კარგვა და ძვლის სიმკვრივის დაქვეითება. ლაქტოზის აუტანლობა- გლუტენის ზემოქმედებით წვრილი ნაწლავის დაზიანების გამო მუცლის ტკივილი და დიარეა შეიძლება გამოიწვიოს იმ საკვებმაც, რომელიც სულაც არ შეიცავს გლუტენს. ცელიაკია არ იკურნება, თუმცა შესაძლებელია დაავადების ეფექტური კონტროლი დიეტა, რაც საკმაო ოდენობის თანხებთანაა დაკავშირებული.

მოსარჩელემ განმარტა, რომ სამუშაოდ იმყოფებოდა იტალიაში, სადაც მისი ანაზღაურება შეადგენდა 700 ევროს, ამჟამად ცხოვრობს საქართველოში, დედასთან ძმასთან და შვილებთან ერთად, მოსარჩელის ძმა არის უმუშევარი, დედა - პენსიონერი, ეწევა საოჯახო მეურნეობას (იხ. სარჩელი, სხდომის ოქმი).

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. ბესიკ ბრეგვაძემ წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო, განმარტა რომ ის თავის შვილებს ყოველთვის აქცევდა ყურადღებას, მაგრამ ამჟამად არის პატიმარი და მოკლებულია შესაძლებლობას გახორციელოს შვილებზე ზრუნვა. სასამართლოს მთავარ სხდომაზე მოპასუხემ განმარტა, რომ შვილებს ალიმენტის სახით გადაუხდის 200 ლარს. შექმნა ახალი ოჯახი, ფინანსურად უზრუნველყოფს მეუღლეს. (იხ. შესაგებელი, სხდომის ოქმი).

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. რ-----ე და ბ-----ე 2007 წლის 07 ნოემბრიდან იმყოფებოდნენ რეგისტრირებულ ქორწინებაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

-ქორწინების მოწმობა #6-----.

3.1.2. თანაცხოვრების პერიოდში შეეძინათ ორი შვილი, 2007 წლის 22 ნოემბერს დაბადებული გ-----ე და 2009 წლის 16 ივნისს დაბადებული ნ-----ე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- #9----- დაბადების მოწმობის ასლი;

- #6----- დაბადების მოწმობის ასლი;

3.1.3. მხარეთა შორის რეგისტრირებული ქორწინება შეწყდა განქორწინებით 2019 წლის 01 დეკემბერს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-განქორწინების მოწმობა N6-----;

3.1.4. რ-----ე არასრულწლოვან შვილებთან ერთად ცხოვრობს ლენტეხის რაიონ სოფელ თ-----, ამჟამად უმუშევარია და შემოსავალი არ გააჩნია, შვილის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო სამუშაოდ იმყოფებოდა იტალიაში, სადაც მისი ანაზღაურება შეადგენდა 700 ევროს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

-მოსარჩელის ახსნა-განმარტება.

3.1.5. მოპასუხე ბ-----ემ შექმნა ახალი ოჯახი, ფინანსურად უზრუნველყოფს მეუღლე, ამჟამად იმყოფება პატიმრობაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

-მოპასუხის ახსნა-განმარტება.

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. შვილის 2009 წლის 16 ივნისს დაბადებულ ნ-----ის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ დიაგნოზია (k90.0) გლუტენის ავადმყოფობა (ცელიაკია).

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

-ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ ცნობა N11745;

3.2.2. ნ-----ეს 2019 წლის 03 აპრილს ლენტეხის გამგეობის მიერ გაეწია ერთჯერადი დახმარება, რომლის ფარგლებში გამგეობის მიერ ნ-----ისათვის შეძენილ იქნა 2295 ლარის ღირებულების უგლუტენო ფქვილი, უგლუტენო მაკარონი და უგლუტენო მოსახარში ფქვილი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- ანგარიშფაქტურა #4/02/19

მოპასუხე მხარე სადავოდ ხდის ნ-----ისათვის დამატებით ხარჯებში მონაწილეობის მიღებას, რადგან ლენტეხის გამგეობის მიერ შეძენილი იქნა სამკურნალო საკვები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონ განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაუდონ საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მიხედვით, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომელზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა ახსნა-განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებით და ექსპერტთა დასკვნებით. ამავე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად, გარემოებები, რომელიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის თანახმად, სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს სასამართლო სხდომაზე მათს ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს სასამართლოს შინაგან რწმენას უნდა აისახოს გადაწყვეტილებაში.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

4.1. დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ. მოპასუხეს არასრულწლოვანი შვილების სასარგებლოდ უნდა გადახდეს ალიმენტი ყოველთვიურად - 100-100 ლარის ოდენობით 2019 წლის 14 აგვისტოდან მათ სრულწლოვანებამდე.

4.2. მოპასუხეს არასრულწლოვანი შვილის - ნ-----ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს დამატებით ხარჯებში მონაწილეობის სახით ყოველწლიურად 1500 ლარის გადახდა, 2019 წლის 14 აგვისტოდან მის სრულწლოვანებამდე.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1198-ე, 1202-ე, 1212-1213-ე, 1214-ე, 1234-ე, 1215-ე მუხლები; ბავშვის უფლებათა კონვენცია;

6. სამართლებრივი შეფასება;

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1198-ე მუხლის პირველი ნაწილის

თანახმად, მშობლები უფლებამოსილი და ვალდებული არიან, აღზარდონ თავიანთი შვილები, იზრუნონ მათი ფიზიკური, გონებრივი, სულიერი და სოციალური განვითარებისათვის, აღზარდონ ისინი საზოგადოების ღირსეულ წევრებად, მათი ინტერესების უპირატესი გათვალისწინებით. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, მშობლებს აქვთ ბავშვის რჩენის ვალდებულება.

სს კოდექსის 1202-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, მშობლებს თანაბრად აქვთ ყველა უფლება და მოვალეობა თავიანთი შვილების მიმართ, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი განქორწინებული არიან ან ცალ-ცალკე ცხოვრობენ.

სსკ 1212-ე მუხლის თანახმად, მშობლები მოვალენი არიან არჩინონ თავიანთი არასრულწლოვანი შვილები, აგრეთვე შრომისუუნარო შვილები, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ. ამავე კოდექსის 1213-ე მუხლების მიხედვით, არასრულწლოვანი ან სრულწლოვანი შრომისუუნარო შვილებისათვის გადასახდელი ალიმენტის ოდენობას განსაზღვრავენ მშობლები ურთიერთშეთანხმებით.

კანონის მოხმობილი ნორმებით გათვალისწინებული საალიმენტო სამართალურთიერთობებიდან გამომდინარე ბავშვს უჩნდება უფლება, მოითხოვოს უზრუნველყოფა საარსებო სახსრებით, ანუ ალიმენტის გადახდა, მშობლებს კი უჩნდებათ მოვალეობა უზრუნველყონ არასრულწლოვანი შვილი ამგვარი საშუალებებით.

6.2. ბავშვთა უფლებების კონვენციით, მშობელს (მშობლებს) ან ბავშვის აღმზრდელ სხვა პირებს აკისრიათ ძირითადი პასუხისმგებლობა იმისათვის, რომ თავიანთი შესაძლებლობებისა და ფინანსური საშუალებების ფარგლებში უზრუნველყონ ბავშვის განვითარებისათვის საჭირო ცხოვრების პირობები.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1214-ე მუხლის თანახმად, თუ მშობლები ვერ შეთანხმდნენ ალიმენტის ოდენობაზე, მაშინ დავას გადაწყვეტს სასამართლო.

გადასახდელი ალიმენტის ოდენობაზე მშობლები ვერ თანხმდებიან. მოპასუხე შესაგებელში აცხადებს, რომ ის არის პატიმარი და ვერ შეძლებს გადაიხადოს შვილების მიმართ ალიმენტი თვეში 150-150 ლარის ოდენობით.

დადგენილია, რომ მხარეები ერთად აღარ ცხოვრობენ და აღარ ეწევიან საერთო საოჯახო მეურნეობას. რ-----ე ამჟამად ცხოვრობს საქართველოში, დედასთან, ძმასთან და არასრულწლოვან შვილებთან ერთად. მოსარჩელეს მხოლოდ თავისი სახსრებით არ შეუძლია აღზარდოს ორი არასრულწლოვანი ბავშვი, რომელთაგანაც ერთ-ერთს სჭირდება განსაკუთრებული მოვლა-პატრონობა. მოპასუხე ბ-----ემ შექმნა ახალი ოჯახი, ამჟამად იმყოფება პატიმრობაში.

6.3. ბავშვის უფლებათა კონვენციის 27-ე მუხლის შესაბამისად, სახელმწიფოები ცნობენ ყოველი ბავშვის უფლებას, უზრუნველყოფილი იყოს ცხოვრების ისეთი დონით, რომელიც აუცილებელია მისი ფიზიკური, გონებრივი, სულიერი,

ზნეობრივი და სოციალური განვითარებისათვის.

კონვენციის 18-ე მუხლის თანახმად, მონაწილე სახელმწიფოები ყველაფერს აკეთებენ, რათა უზრუნველყონ ბავშვის აღზრდასა და განვითარებაზე ორივე მშობლის საერთო და თანაბარი პასუხისმგებლობის პრინციპების აღიარება. მშობლებს ეკისრებათ ძირითადი პასუხისმგებლობა ბავშვის აღზრდასა და განვითარებაზე, ბავშვის ყველაზე ჭეშმარიტი ინტერესი წარმოადგენს მათი ზრუნვის მთავარ საგანს. მშობლის პასუხისმგებლობის შესახებ ევრო საბჭოს წევრი სახელმწიფოების მინისტრთა კომიტეტის R (84) 4 რეკომენდაციის მე-2 პრინციპის მიხედვით, უფლებამოსილი ორგანოს ნებისმიერი გადაწყვეტილება მშობლის პასუხისმგებლობის განსაზღვრასთან ან ამ პასუხისმგებლობის განხორციელების გზებთან დაკავშირებით უპირველესად უნდა ეფუძნებოდეს ბავშვის ინტერესებს. ამავე რეკომენდაციის პირველი პრინციპის თანახმად, მშობლის პასუხისმგებლობა არის ვალდებულებებისა და უფლებამოსილებების ერთიანობა რომელიც მოწოდებულია უზრუნველყოს ბავშვის მორალური და მატერიალური კეთილდღეობა, კერძოდ, ბავშვის მოვლა, ბავშვთან პირადი ურთიერთობების შენარჩუნება, და მისი უზრუნველყოფა განათლებით, რჩენისათვის საჭირო სახსრებით, ოფიციალური წარმომადგენლობით და მისი ქონების ადმინისტრირებით.

6.4. სასამართლო განმარტავს, რომ საკანონმდებლო რეგულაცია მშობლების საალიმენტო მოვალეობასთან დაკავშირებით ითვალისწინებს როგორც ნებაყოფლობით, ასევე იძულებით მექანიზმებს. იძულებითი მექანიზმის დაწესების მიზანია ის გარემოება, რომ არასრულწლოვანი, მისი ფიზიკური და გონებრივი მოუმწიფებლობის გამო, საჭიროებს განსაკუთრებულ დაცვასა და მზრუნველობას. არასრულწლოვანის აღზრდა და მისი კეთილდღეობაზე ზრუნვა უპირველესად მშობლების ვალდებულებას წარმოადგენს. ეს ვალდებულება გულისხმობს არასრულწლოვანისათვის ცხოვრების ისეთი პირობების შექმნას, რომელიც შეესაბამება მის საუკეთესო ინტერესებს. არასრულწლოვანთან მიმართებით ნებისმიერი საკითხის გადაწყვეტისას ამოსავალი წერტილი არის მისი საუკეთესო ინტერესები. ალიმენტის ოდენობის დადგენისას არასრულწლოვანის საუკეთესო ინტერესები უნდა განისაზღვროს მისი ფიზიკური, სოციალური, გონებრივი, ემოციური და სულიერი მოთხოვნებიდან გამომდინარე. არასრულწლოვანის აღზრდის, მისი განვითარებისა და საზოგადოებაში წარმატებული ადაპტაციისათვის აუცილებელია არა მხოლოდ მისი ყოველდღიური საარსებო მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება, არამედ არასრულწლოვანის უზრუნველყოფა იმ სახსრებით, რომელიც მას მისცემს განათლების მიღების, ემოციური და სულიერი სამყაროს განვითარების შესაძლებლობას, სხვადასხვა სოციალურ, სპორტულ, კულტურულ, საგანმანათლებლო, რელიგიურ თუ გასართობ აქტივობებში მონაწილეობის გზით.

6.5. ალიმენტის ოდენობის განსაზღვრისას მოქმედებს გონივრული და სამართლიანი შეფასების სტანდარტი, რა დროსაც მხედველობაში უნდა იქნას

მიღებული, როგორც ალიმენტის გადამხდელის, ისე მისი მიმღების მატერიალური და ოჯახური მდგომარეობა. ეს დებულება საალიმენტო სამართლებრივი ურთიერთობის ამოსავალი პრინციპია და მისი შინაარსი იმაში მდგომარეობს, რომ ალიმენტის გადახდა მიმღე ტვირთად არ უნდა დააწვეს ალიმენტის გადამხდელს და მისი ოჯახის სხვა წევრებს, არც აღზრდასა და რჩენას მოკლებული პირი უნდა დარჩეს სამართლებრივი დახმარების გარეშე.

არასრულწლოვანი შვილების აღზრდაზე და განვითარებაზე ვალდებულება თანაბარწილად ეკისრებათ მშობლებს, მიუხედავად მატერიალური და სოციალური მდგომარეობისა, ეს მათი კანონისმიერი ვალდებულებაა.

საგულისხმოა ის გარემოებაც, რომ მშობლის მატერიალური მდგომარეობა არ უნდა განიმარტოს იმგვარად, რომ ვალდებული პირის პირობების შეფასებისას სასამართლომ უნდა იხელმძღვანელოს მხოლოდ მისი ფინანსური შესაძლებლობებით, არამედ მნიშვნელოვანია ასევე მისი პოტენციალიც, თუ რამდენად შრომისუნარიანია იგი და აქვს თუ არა შესაძლებლობა, უზრუნველყოს შვილის მატერიალური გარემო. მხედველობაშია მისაღების ის გარემოებაც, რომ ამ ვალდებულების არსებობა უპირობო ხასიათს ატარებს, არ არის დამოკიდებული მხოლოდ მშობლის ფინანსურ მდგომარეობაზე;

კანონმდებელი არასრულწლოვანის რჩენა-აღზრდისათვის აუცილებელი ხარჯების ზღვრულ ოდენობას არ ითვალისწინებს და შესაძლებლობას აძლევს სასამართლოს, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, ალიმენტის მოცულობა დაადგინოს ისეთი გარემოებების ობიექტურად და სამართლიანად შეფასების შედეგად, როგორიცაა მშობლების რეალური ფინანსური შესაძლებლობები (ფაქტობრივად მიღებული (მისაღები) აქტივების გათვალისწინებით), სარჩენი ბავშვის ასაკი, ჯანმრთელობის მდგომარეობა, მისი საჭიროებანი, თითოეული მშობლის კმაყოფაზე მყოფ პირთა რიცხვი და სხვა.

საკასაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ბავშვის საუკეთესო ინტერესების კონცეფციის უზენაესობა ყოველთვის გადაწონის მშობლის უფლებას და ინტერესს (იხ. სუსგ #ას- 967-916-2015).

სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს ასევე, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მსჯელობაზე ერთ-ერთ საქმეში – „ნ.წ და სხვები საქართველოს წინააღმდეგ“: „ბავშვის საუკეთესო ინტერესები უნდა წარმოადგენდეს უმთავრეს განხილვის საგანს და, მისი ბუნებიდან და სერიოზულობიდან გამომდინარე, შეიძლება, აჭარბებდეს მშობლების ინტერესებს“.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1234-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ პირს, რომელსაც აქვს ალიმენტის მოთხოვნის უფლება, კანონით დადგენილი წესით, ამ უფლების დაკარგვამდე ნებისმიერ დროს შეუძლია სასამართლოს საშუალებით მოითხოვოს ალიმენტის გადახდევინება, მიუხედავად ვადისა, რომელიც გასულია ალიმენტის მოთხოვნის უფლების წარმოშობის დროიდან.

სასამართლო დამატებით განმარტავს, რომ ალიმენტის გადახდევინება მიზნად ისახავს ბავშვის ინტერესების დაცვას, მისთვის არა მარტო არსებობისათვის აუცილებელი მინიმუმის უზრუნველყოფას, არამედ, თუ ეს შესაძლებელია, ცხოვრების იმ დონის შენარჩუნებასაც, რომელიც მას ექნებოდა მშობლების ნორმალური ურთიერთობის პირობებში.

ალიმენტის ოდენობის განსაზღვრის დროს მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ობიექტური გარემოებების განსჯის და შეფასების სტანდარტი, შვილების ნორმალური რჩენა-აღზრდისათვის აუცილებელ მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

სასამართლოს მიერ ალიმენტის დაკისრება არ უნდა ატარებდეს ფორმალურ ხასიათს და ალიმენტი რეალურად უნდა უზრუნველყოფდეს სარჩენი პირისათვის ნორმალური საცხოვრებელი პირობების შექმნას (სასამართლოს გადაწყვეტილებით დაკისრებული ალიმენტის გადახდა, რომელიც გამიზნულია სარჩენი პირის ნორმალური საცხოვრებელი პირობების შექმნისათვის, უნდა იყოს აღსრულებადი, რომ მას რეალური შედეგი მოჰყვეს).

მშობლების უფლება-მოვალეობათა, ასევე მათი ინტერესების დაბალანსებისას, აღსანიშნავია ასევე ის გარემოებაც, რომ მშობელი, რომელთანაც არ ცხოვრობს ბავშვი, ალიმენტის დაკისრებისას იტვირთება მხოლოდ ფულადი ვალდებულებით, განსხვავებით მშობლისაგან, რომელთანაც ცხოვრობს ბავშვი. ამიტომ, ალიმენტის ოდენობის განსაზღვრისას სასამართლო მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ დაკისრებული ალიმენტის ოდენობა უნდა იყოს გონივრულ შესაბამისობაში ბავშვის რჩენა-აღზრდისათვის აუცილებელ მოთხოვნებთან. იმ მინიმალური საჭიროების გათვალისწინებით, რომელიც აუცილებელია, პირველ რიგში ბავშვის ჯანმრთელობის, კვების და სხვა საყოფაცხოვრებო პირობების შექმნისათვის. ამასთან, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ბავშვის აღზრდისათვის აუცილებელი საჭიროებანი.

მოსარჩელე ითხოვს ალიმენტის დაკისრებას 150 ლარის ოდენობით. სასამართლოს მთავარ სხდომაზე მოპასუხე მხარემ განმარტა, რომ შვილების სასარგებლოდ ყოველთვიურად გადაიხდის ალიმენტს 100-100 ლარის ოდენობით. საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი ანალიზის საფუძველზე სასამართლოს მიაჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში, არასრულწლოვანი ბავშვების რჩენა-აღზრდისათვის აუცილებელ მოთხოვნათა ფარგლებში ალიმენტის გონივრული და სამართლიანი ოდენობა, რომელიც უნდა დაეკისროს მოპასუხეს არასრულწლოვანი შვილების სასარგებლოდ, იქნება თითოეულის მიმართ თვეში - 100 ლარი.

6.6. რაც შეეხება მოთხოვნას დამატებით ხარჯებში მონაწილეობის შესახებ, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1215-ე მუხლი განმარტავს, რომ მშობელს, რომელიც ალიმენტს უხდის არასრულწლოვან შვილებს, შეიძლება დაეკისროს მონაწილეობა დამატებით ხარჯებში, რომლებიც გამოწვეულია განსაკუთრებული გარემოებებით (ბავშვის მძიმე ავადმყოფობით,

დასახიჩრებით და სხვა).

აღნიშნულიდან გამომდინარე, არასრულწლოვანის სარჩენად ალიმენტის გადამხდელი მშობლისათვის, დამატებითი ხარჯის სახით, ერთჯერადად თანხის გადახდის დაკისრება დასაშვებია მხოლოდ ისეთი განსაკუთრებული გარემოებების დადასტურებისას, როგორიცაა ბავშვის მძიმე ავადმყოფობა, დასახიჩრება და ობიექტური ფაქტორები. სსკ 1215-ე მუხლის საფუძველზე დამატებით ხარჯებში მონაწილეობის თაობაზე სსსკ 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ასეთი ხარჯის ოდენობის მკიცების ეკისრება მოსარჩელეს, რომელმაც თავისი პოზიციის დასამტკიცებლად, წარმოადგინა ბავშვის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ მტკიცებულებები.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ შვილის 2009 წლის 16 ივნისს დაბადებულ ნ-----ის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ დიაგნოზია (k90.0) გლუტენის ავადმყოფობა (ცელიაკია). ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ ცნობით დასტურდება, რომ ავადმყოფობის მიმდინარეობაა ქრონიკული. ნ-----ეს ლენტეხის გამგეობის მიერ გაეწია ერთჯერადი დახმარება, რომლის ფარგლებში გამგეობის მიერ ნ-----ისათვის შეძენილ იქნა 2295 ლარის ღირებულების უგლუტენო ფქვილი, უგლუტენო მაკარონი და უგლუტენო მოსახარში ფქვილი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკით, საალიმენტო ვალდებულებათა მიზანია ბავშვისათვის აღზრდისა და რჩენისათვის ნორმალური პირობების შექმნა. საალიმენტო სახსრები შეიძლება არ იყოს საკმარისი იმ დამატებითი ხარჯების განსახორციელებლად, რაც გამოწვეულია განსაკუთრებული გარემოებებით. ეს არის განსაკუთრებული გარემოებების გამო დამატებით ხარჯებში მონაწილეობა და არა ბავშვის სარჩენი ხარჯების დამატებითი გადახდევინება, ამიტომ მისი ოდენობა უნდა განისაზღვროს ფაქტობრივად გაწეული ხარჯების (ან მომავალში აუცილებლად გასაღები ხარჯების) გათვალისწინებით, მყარი თანხებით და არ შეიძლება მისი წილობრივი დაკავშირება ხელფასის ან სხვა შემოსავლის ოდენობასთან. დამატებით ხარჯებში მოპასუხე მშობელი მონაწილეობს ერთჯერადი გადასახდელის სახით ან განსაზღვრული დროით განსაზღვრული თანხების გადახდით. **(იხ.სუსგ ას-180-507-09,25 ივნისი 2009 წ)**

მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე ითხოვს ალიმენტთან ერთად მოპასუხეს არასრულწლოვანი შვილის ნ-----ის სასაგებლოდ დაეკისროს დამატებით ხარჯებში მონაწილეობა ყოველწლიურად 3000 ლარის ოდენობით. საქმეში წარმოდგენილი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ ცნობის, ანგარიშფაქტურისა და მხარეთა ახსნა-განმარტების საფუძველზე სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოპასუხე ბ-----ეს არასრულწლოვანი შვილის ნ-----ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს დამატებით ხარჯებში მონაწილეობის სახით ყოველწლიურად 1500 ლარის გადახდა,

7. საპროცესო ხარჯები

7.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია.

7.2. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 49.2 მუხლის თანახმად, თუ სასამართლოს მთავარ სხდომამდე მოსარჩელე უარს იტყვის სარჩელზე, მოპასუხე ცნობს სარჩელს ან მხარეები მორიგდებიან, მხარეები მთლიანად თავისუფლდებიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან.

7.3. საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია. 39-ე მუხლის „ა“ პუნქტის თანახმად სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა შეადგენს დავის საგნის ღირებულების 3%, მაგრამ არანაკლებ 100 ლარისა. იმავე კოდექსის 41-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ პუნქტის თანახმად დავის საგნის ფასი ალიმენტის გადახდევინების შესახებ სარჩელის დროს განისაზღვრება ერთი წლის განმავლობაში გადასახდელი თანხების ერთობლიობით.

7.4. მოსარჩელე განთავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან (სსსკ-ის 46-ე მუხლი; „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონი) ალიმენტის დაკისრების მოთხოვნის ნაწილში. ამიტომ, დაკმაყოფილებული მოთხოვნის პროპორციულობის და მოპასუხის პოზიციის გათვალისწინებით, მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ უნდა გადახდეს 100 ლარი.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

საქმეზე სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 49-ე, 55-ე, 208-ე, 243-244-ე, 248-249-ე, 257-ე, 259¹-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით და

გადაწყვიტა:

1. რ-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

2. ბ-----ეს- პ/ნ - 0-----, არასრულწლოვანი შვილების - გ-----ის (დაბ: 22.11.2007წ.) და ნ-----ის (დაბ.16.06.2009წ) სასარგებლოდ დაეკისროს ალიმენტის გადახდა ყოველთვიურად - 100-100 ლარის ოდენობით, სარჩელის აღძვრის მომენტიდან - 2019 წლის 14 აგვისტოდან მათ სრულწლოვანებამდე.

3. ბ-----ეს- პ/ნ - 0-----, არასრულწლოვანი შვილის - ნ-----ის (დაბ.16.06.2009წ) სასარგებლოდ დაეკისროს დამატებით ხარჯებში მონაწილეობის სახით ყოველწლიურად 1500 ლარის გადახდა, სარჩელის აღძვრის მომენტიდან

2019 წლის 14 აგვისტოდან მის სრულწლოვანებამდე.

4. მოპასუხე ბ-----ეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის 100 ლარის გადახდა;

5. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო წესით ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში (ქუთაისი, ნიუ-პორტის ქ.№32), მხარეთათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტიდან 14 (თოთხმეტი) დღის ვადაში, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის მე-6 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს (ქ.ქუთაისი, კუპრადის ქ. №11) მეშვეობით.

6. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არუგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლით გათვალისწინებული პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი იმ პირებისათვის, რომლებსაც არ ჰყავთ წარმომადგენელი, გადაწყვეტილების ასლის გაგზავნა და ჩაბარება უზრუნველყოს სასამართლომ ამავე კოდექსის 70–78-ე მუხლებით დადგენილი წესით.

მოსამართლე

დარინა აბულაძე